

kvaklede Samfundsforhold: at hele Mængden af Produktionsmidler, som private nu udnytte til at drage Fordel af Befolkningens Arbejde, bliver draget ind under Samfundet og udnyttet med Samfundets Tare for Øje, saavel Jord som Kapital. For Georgeisterne er det alene Jorden, der skal indtages, den private Ejendomsret til Jorden, der skal afskaffes ved en Skat, som opluger hele Grundrenten. Med en saadan Jordskat, der skulde afløse alle andre Skatter, skulde de moderne sociale Konflikter være ude af Verden. Det er den georgeistiske Enestekat, der skulde være Universalmidlet til at raade Bod paa den moderne Samfundselendighed. Det er to ganske forskellige sociale Teorier, og det er naturligt, at de to Partier skarpt og hvast tage Afstand fra hinanden, paapege Forskellighederne hos hinanden og kritisere hinanden.

Nu skal jeg ikke paa dette sene Tidspunkt, saavel af Aftenen som af Samlingen, indlade mig paa en Diskussion om dette Emne, jeg tror, Lejligheden vilde være uheldig valgt. Jeg vil blot udtale, at min Opfattelse er den, at enhver nøgtern Prøvelse, der hviler ikke paa Lyrisk, men paa Logik, viser, at Georgeismen ikke er i Stand til at indfri de store Veksler, der ere trukne paa den. Den vil efter min Opfattelse, hvis den gennemføres i sin fulde Udstrækning, ikke bringe os nærmere imod det, som vi anse for social Retfærdighed, og den vil ogsaa medføre mange Urimeligheder og Uretfærdigheder, som sikkert ikke mindst vilde komme til at gaa ud over en stor Del af Husmændene. Arbejderklassens Kaar vilde væsentlig blive de samme, som de ere den Dag i Dag, de vilde maaske faa nogle smaa Lettelser, men ikke noget, der greb dybt ind i Samfundslegemet. Kapitalismen vilde væsentlig herske i samme Udstrækning og i samme Form som nu; den eneste Del af Befolkningen, som utvivlsomt vilde komme til at nyde Gavn deraf, vilde være Kapitalisterne og Bourgeoisiet.

Den georgeistiske Skattereform som det store Helbredelsesmiddel for Samfundets Lidelser er efter min Opfattelse kun Fantasi og Utopi eller hvad man nu vil kalde det. Naar denne Tanke alligevel i visse Kredse af Befolkningen har faaet nogen Tilslutning, søger jeg Forklaringen i — hvad skal jeg kalde det — Georgeismens religiøse Karakter, dette Tusind Aars Rige, som fremmanes for Tilhørernes Fantasi. Den Tilslutning, som disse Billeder finde, skyldes efter min Opfattelse

en Slags Tro, en indre Overbevisning om det, man i Virkeligheden ikke er i Stand til at forstaa.

Den socialistiske og den georgeistiske Samfundsoptattelse er og maa nødvendigvis være to modsatte, ganske uforenelige Ting. Socialismens Bestræbelser efter en helt ny Samfundsbygning hvilende paa helt nye Principper ere væsentlig forskellige fra Georgeisternes Bestræbelser for at oprettholde de nuværende Samfundsformer i en noget reformeret Skikkelse. Men dette forhindrer selvfølgelig ikke, at Socialisterne og Georgeisternes udmærket godt kunne arbejde sammen paa mange praktiske Punkter. Det forhindrer ikke, at man ud fra forskellige Grundoptattelser meget vel kan have samme Opfattelse af, hvad der er rigtigt og ikke rigtigt at gøre, hvor det gælder praktiske Skattespørgsmaal. Det ærede Medlem fra Kerteminde (A. P. Andersen) nævnedes et Eksempel, Spørgsmaalet om, hvorvidt de ubebyggede Grunde skulde fritages for Beskatning eller ikke. Jeg er ganske enig med det ærede Medlem fra Svinninge (K. Pedersen) — jeg tror, det var ham, der ogsaa berørte det og talte om, at selvfølgelig bør disse Grunde ikke fritages for de 2,500 Kr. Det er ikke vor Opfattelse, at man paa den Maade skal begunstige Grundspekulanter ved at yde dem Fritagelse. Jeg mener, at de ogsaa maa komme til at betale. Paa et saadant Punkt som dette kunne vi fortræffelig være enige med Georgeisterne, som have en anden fundamental Opfattelse. Det er ogsaa muligt, at det kan vise sig, at der i Grundværdien virkelig ligger en Skattebasis, som kan bruges. Ganske vist vilde en saadan Skattebasis for os have en ganske anden Værdi, end den har for Georgeisterne. For Georgeisterne vilde der væsentlig være Tale om en social Reform, for os derimod Tale om et skatteteknisk Spørgsmaal. Det er muligt, at der her kan findes et brugbart Skatteobjekt, ikke som den eneste Skat, som Georgeisterne tænke paa, men ved Siden af andre Skatteobjekter, navnlig Indtægt- og Formueskat med stigende Skala, som vi fra Socialdemokratiets Side lægge betydelig mere Vægt paa og sætte betydeligt højere, end man gør fra georgeistisk Side.

Naar nu den foreslaede og vedtagne Prøvevurdering er foretagen, kan man begynde at se lidt klarere til Bunds i, hvorledes man skal komme frem i den Retning. Jeg tror, at den vil give ikke faa Skuffelser. Jeg er ikke saa sangvinsk, som man er fra georgeistisk Side, jeg tror,